

na Koroškem slovenskega, ne pa, kakor je v resnici, 33,31%.

„Popravljen“ uradna statistika je eden tistih činite-ljev, ki je pomagal volilni reformi do popolne pogube koroških Slovencev

Govor poslanca Plantana v poslanski zbornici 1. decembra.

(Dalje.)

Pokazal sem torej, da se tudi na Kranjskem prav tako skoro v vseh drugih kronovinah lahko sestavita dva posebna mandata za mesta, trge in industrijske kraje in da ni nobene ovire, ako par krajev šteje samo 200 do 300 prebivalcev.

To se je zgodilo v raznih kronovinah in vendar se ni nihče na tem spotikal pri posvetovanju v odseku za volilno reformo.

Samo za Kranjsko sta menila gospoda dr. Šusteršič in Šuklje, da morata v tem oziru zavzemati drugo stališče.

S tem sem dognal neovrgljiv dokaz, da niso utemeljeni ugovori gori imenovanih gospodov in da tudi stvarno niso upravičeni.

Prave vzroke, zakaj ta gospoda pobijata minoritetni predlog, sem deloma že preje navedel in se jih bom še kasneje dotaknil.

Na očitanje, da sem moral „nabrati“ v svrhu sestave takozvanega mestnega volilnega okraja 30 takozvanih mest, bi odgovoril to-le:

Zdi se, kakor da bi dvorni svetnik Šuklje ne bil posebno natančno proučil prilog reformne predloge, ker bi si sicer prav gotovo prihranil zgornja kritična očitanja.

Te statistične priloge navajajo natančne številke v tem smislu, da so se sestavili skoro v vseh drugih kronovinah enaki volilni okraji iz velikega števila mest, trgov in vasi, ne da bi se slišalo s katerekoli strani resnega ugovora proti temu „pobiranju“.

Visokočislana gospoda! Dovolite mi dobrohotno samo še enkrat, da dokazem striktno to svojo trditev s številkami, ker hočem odbiti očitanje smešne razdelitve volilnih okrajev in „pobiranja“ 30 mest.

Na Češkem se nahaja:
v volilnem okraju št. 21: 12 mest iz 8 sodnijskih okrajev;
v volilnem okraju št. 24: 12 mest iz 8 sodnijskih okrajev;
v volilnem okraju št. 28: 12 mest iz 7 sodnijskih okrajev;
v volilnem okolišu št. 30: 12 mest iz 9 sodnijskih okrajev;
v volilnem okolišu št. 31: 11 mest iz 11 sodnijskih okrajev;
v volilnem okolišu št. 36: poleg dveh sodnijskih okrajev 19 občin iz 4 sodnijskih okrajev;
v volilnem okolišu št. 75: 23 občin iz 8 sodnijskih okrajev.
V Galiciji: v volilnem okolišu

št. 35: 15 mest in krajev iz 5 sodnijskih okrajev;

v volilnem okolišu št. 34: 20 mest in krajev iz 7 sodnijskih okrajev.

v volilnem okolišu št. 57: poleg 8 sodnijskih okrajev še 14 mest, odnosno občin itd.

Na Nižje Avstrijskem: v volilnem okolišu št. 34 je 27 trgov in vasi iz 3 sodnijskih okrajev;

v volilnem okolišu št. 35 je 16 občin iz 5 sod. okrajev;

v volilnem okolišu št. 37 je 19 občin in mest iz 7 sodnijskih okrajev;

v volilnem okolišu št. 43 je 19 občin iz 4 sod. okrajev;

Na Zgornje Avstrijskem je v volilnem okolišu št. 4 uvrščenih 20 mest in občin in 14 sodnijskih okrajev;

v volilnem okolišu št. 5: 17 mest in vasi iz 7 sod. okrajev;

v volilnem okolišu št. 7: 11 mest iz 10 sodnijskih okrajev.

Na Solnograškem tvori volilni okraj št. 3 26 mest, trgov in vasi s komaj 25.000 prebivalci iz 18 sod. okrajev.

Pobrane so torej iz vse dežele vsa mesta in vasi.

Na Štajerskem tvori volilni okoliš št. 5 16 mest in trgov iz 7 sod. okrajev;

volilni okoliš št. 7 22 mest in občin s 36.000 prebivalci iz 15 sod. okrajev;

volilni okoliš št. 8 21 mest, trgov in vasi z 32.000 prebivalci iz 12 sod. okrajev,

volilni okoliš št. 10 19 mest itd. s 23.700 prebivalci iz 11 sod. okrajev.

volilni okoliš št. 11 22 mest, trgov in vasi z 29.600 prebivalci iz 13 sod. okrajev.

V Bukovini tvori volilni okoliš št. 4 19 mest itd. z 22.000 prebivalci iz 8 sodnijskih okrajev in volilni okoliš št. 6 26 trgov in vasi iz 3 sod. okrajev.

S tem naj bo dovolj številk iz statističnih prilog.

Ako smo vendarle predlagali v svojem minoritetnem predlogu volilni okoliš št. 3 iz 30 mest, trgov, kopalniš, sodnijskih in industrijskih krajev, nismo s tem poskusili nič novega, marveč smo se ravnali samo po mojstrsko vzornem delu visoke vlade, ki je nam prednjačila z blestečim zgledom. Exempla trahunt.

Ako so se uvrstili v drugih pokrajinah trgi in mesta iz vse dežele skupaj v en volilni okraj, kakor na primer na Solnograškem ali Štajerskem iz vseh južno Gradca ležečih okrajev, potem pač ne najdemo nobene pametnega vzroka, zakaj bi se ne združilo vseh mest, trgov, sodnijskih in industrijskih krajev na Dolenjskem in Notranjskem v en volilni okraj, druge pa v drugi volilni okraj?

Ta ali skoro ista razdelitev volilnih okrajev je veljala tudi po sedanjem volilnem redu za mestno kurijo na Kranjskem, samo da je imelo manj trgov itd. volilno pravico. Teritorialna obsežnost dolenjskega in gorenjskega mestnega volilnega okraja je bila skoro docela ista, kakršna bi bila po našem predlogu.

Gg. dvorni svetnik Šuklje in dr. Šusteršič torej nimata nobenega vzroka, mojemu predlogu ugovarjati, da sem uvrstil 30 mest in trgov v en volilni okraj, ker to postopanje ne znači nič novega in ker se tudi na Kranjskem ne sme meriti pravica drugače, kakor v drugih pokrajinah.

(Dalje prih.)

Volilna reforma pred gosposko zbornico.

Dunaj, 12. decembra. Položaj je še vedno nejasen in kritičen. O včerajšnjem glasovanju v specialni komisiji gosposke zbornice so takoj brzojavno obvestili cesarja v Budapešto. Splošno se pričakuje, da se cesar že prihodnje dni vrne na Dunaj, da začne osebno vplivati na merodajne člane gosposke zbornice v prilog volilni reformi. Vlada je neprestano na delu, da pridobi v gosposki zbornici potrebno dvotretjinsko večino, ki naj sprejme volilno reformo nespremenjeno. Ako se vladi ta nakana ne posreči, odloži se glasovanje v gosposki zbornici do po novem letu, a med tem časom ni izključeno, da bodo imenovani novi člani po želji vlade.

Nekateri poslanci veleposestva razširjajo vest, da je tudi v poslanski zbornici pluralni volilni pravici zagotovljena večina, češ, da so se zanjo izrekli krščanski socialisti. Teh vesti se je vlada tako prestrašila, da je sklicala za ponedeljek ad hoc sejo volilnega odseka, ki naj zopet razglasi, da je stališče poslanske zbornice glede volilne reforme nespremenjeno.

Konservativni poslanci gosposke zbornice so uverjeni, da se ne bo dobila v gosposki zbornici večina za nespremenjeno volilno reformo, naj si bo pritisk od zgoraj še tako močan.

Budimpešta, 12. decembra. V avstrijski delegaciji ne govore o drugem, kakor o včerajšnjem glasovanju v gosposki zbornici. Delegatje gosposke zbornice se drže rezervirano, delegatje poslanske zbornice pa so mnenja, da mora priti sedaj do hudega konflikta med obema zbornicama.

Dunaj, 12. decembra. Dasi še ni znano, kdaj se začne v plenumu gosposke zbornice zanimiva debata o volilni reformi, vendar zatrjujejo že sedaj, da bodo prišli k glasovanju vsi nadvojvode, ki so člani gosposke zbornice.

Predsednik gosposke zbornice knez Windischgrätz je naznanil ministrskemu predsedniku, da odloži predsedstvo, ako bi vlada v sedanjem kritičnem trenutku imenovala nove člane v gosposko zbornico.

Specialna komisija gosposke zbornice je dognala danes brez debate ostale določbe volilne reforme ter jih sprejela nespremenjene. Spremeni se volilna reforma stilistično le v toliko, v kolikor je potrebno vsled pluralnega sistema in „numerus clausus“.

Iz delegacij.

Budimpešta, 12. decembra. Proračunski odsek avstrijske delegacije je sklenil danes v navzočnosti skupnih ministrov, da ne prizna dogovora med vojnim ministrstvom in ogrsko vlado glede zalaganja armade za veljavnega terpozivajno upravo, naj dogovor spremeni in izpopolni tako, da bo boljše varoval avstrijske interese. Resolucija je bila po daljši debati soglasno sprejeta. — Vojni minister Schönaich je izjavil, da se je dogovor sklenil med obema vladama z odobrenjem ministrskega sveta. Vsled tega ne more ničesar spremeniti ali dopolniti na dogovoru. — Po daljši debati, v ka-

teri je odgovarjal vojni minister na vse izražene želje in zahteve glede armade, je bil vojni proračun sprejet.

V ogrski delegaciji je bil istočasno sprejet proračun vojne mornarnice z naknadnim kreditom za tri nove vojne ladje.

Dogodki na Ruskem.

Odesa, 12. decembra. Vsi že lezniški delavci so pričeli štrajkati, vsled česar se ne more odposlati žito, ki so ga natovorili na kolodvoru v velikih skladnicah.

Varšava, 12. decembra. Samo v Rusko-Poljski je vojno sodišče obsodilo v zadnjih šestih mesecih nad 500 oseb v smrt.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Pariz, 12. decembra. Ministrski predsednik Clémenceau je odgovoril v zbornici na vprašanje, zakaj se je začela preiskava v papeževi nuncijaturi, da je tako odredila sodna oblast ter je pristavil: „Odkar se je prekinil konkordat, je nuncijatura privatno posloplje, kakor vsako drugo. Ako cerkev hoče, je še vedno čas, se izogniti boju. Ponujamo ji zakon iz leta 1881., ki velja za vse Francoze. Ako nas bo cerkev iskala, nas bo tudi našla.“ Škofijske palače in semenišča v Bordeauxu, Mendeju, St. Briexu in Nantesu so danes izpraznili. Deložiranje se je izvršilo mirno. Pač pa nameravajo pariški katoliški uprizariti velike demonstracije, ko se izsli 87letni nadškof Richard iz nadškofijske palače. Nadškofu je ponudil klerikalni poslanec Denis Cochin svoj privatni hotel za stanovanje. Nadškof je ponudbo sprejel.

Vlada je zagrozila, da bo vsakemu škofu, ki se ukloni ukazom Vatikana ter vsled tega krši francoske zakone, odtegnila francosko državljanstvo.

„Sveta vojna“ v Maroku.

London, 12. decembra. Prihod mednarodnih vojnih ladij v Tanger je hudo razkačil maroška plemena v notranjem delu dežele. 14.000 gorskih Kabilov se je ponudilo, da preprečijo izkrcanje mednarodnega vojaštva. V vseh naselbinah v okrožju 30 milj okoli Tangerja naznanjajo javni izklicevalci prihod kristjanov ter pozivajo narod, naj se pripravi na „sveto vojno“. Obenem naznanjajo, da preskrbi Raizuli vsakogar z orožjem, streljivom in denarjem, kdor to potrebuje za bojevanje. Raizulijeva vojska se že bliža Tangerju.

Kmetovalci, gnojite z razklejeno kostno moko!

Pod tem naslovom je izšel v št. 255 „Laibacher Zeitung in pozneje v „Slov. Narodu“ in v nekaterih drugih domačih listih sestavek kmetijsko-kemičnega preizkuševališča v Ljubljani. V tem članku je bilo povedano, da smo dosegli s triletnimi gnojilnimi preizkusi z razklejeno kostno moko na trdnah (rudniških tleh) in barskih tleh prav dobre uspehe. Na podlagi preiskusnega izida smo potem kmetovalcem dobrohotno svetovali, da naj rabiyo namesto Tomasove žlindre razklejeno kostno moko kot gnojilo in to iz enostavnega razloga, ker ima le-ta dvakrat toliko fosforove kisline v sebi je enakovredna Tomasovi žlindri in v nekaterih slučajih celo boljše deluje od nje. Poleg tega pa je razklejena kostna moka dokaj cenejša gnojilo. Dejali smo, da vsakdo, ki rabi Tomasovo žlindro namesto razklejene kostne moke, čisto po nepotrebnem zapravi 182 kron pri vagonu Tomasove žlindre in smoto svojo trditev tudi s številkami dokazali. Ker trpe kmetovalci na ta način škodo za več tisoč kron je bila naša dolžnost, da smo jih na to opozorili.

Vsak strokovnjak mora vedeti, da imajo kmetijsko-kemična preizkuševališča prvo in glavno besedo v gnojilnih vprašanjih. Naš članek je bil popolnoma objektivni in stvarni in zato se nam niti sanjalo ni, da bomo z njimi razdražili sršene.

Toda glej v št. 286 in 277 „Laibacher Zeitung“ in v št. 275 „Slov. Naroda“ se je gosp. Gustav Pirc nadomoma preobrazil v agrikulturnega kemika, pobija naše izkušnje glede razklejene kostne moke

ter očita preizkuševališču „lahkomiselnost“. Ne čutimo potrebe, da bi nas lajki poučevali v kmetijsko-kemičnih vprašanjih in zato odkritosrčno priznavamo, da smo vse to, kar je povedal g. Gustav Pirc proti razklejeni kostni moki, že zdavnaj brali v različnih reklamskih spisih tvornice za Tomasovo žlindro.

Omenjene tvornice delajo namreč iz čisto umljivih vzrokov kričečo reklamo za Tomasovo žlindro ter obenem izkušajo izpodbiti ostala fosforova gnojila in med njimi zlasti razklejeno kostno moko in sicer s tem, da jih opisujejo kot malovredna in predraga. Če pa ima kdo pogum in jim oporeka, tega takoj strastno napadejo. Toda to delo ne izvršujejo tvornice same, ampak njih agenti.

V omenjenem članku g. Gustava Pirca se navajajo izidi gnojilnih preizkusov z razklejeno kostno moko, ki so bili napravljeni v Halle n. S., Proskavi, Weihenstephanu, Moskvi in v Stokholmu. Vsak strokovnjak pa mora vedeti, da zavisi učinek fosforovih gnojil od talnih in podnebnih razmer. Mi pa ne živimo viti v Proskavi niti v Moskvi in tudi ne v Stokholmu, ampak na Kranjskem. Da pa se omenjene razmere na Kranjskem popolnoma razlikujejo od onih v zgoraj omenjenih severnih krajih, ve pri nas že vsak kmetijski otrok. Iz tega vzroka nimajo omenjeni preizkusni izidi za nas nobene vrednosti, ker ne dokazujejo prav nič.

V omenjenem članku se polaga posebna vrednost na izid preizkusov, ki jih je napravil z razklejeno kostno moko dr. Pavel Wagner v Darmstadtu. Dr. Adolf Mayer se je izrazil v svojem delu (Lehrbuch der Agrikultur-Chemie II. Bd. 2. Abt. 5. Aufl. str. 1057), ki mu je doneslo svetovno slavo, o Wagnerjevih preizkusih, kakor sledi: „Reakcija proti uporabi kostne moke izvirja poglavitno od primerjalno neugodnega zadržanja v njej se nahajajoče fosforove kisline pri gnojilnih preizkusih od Wagnerja in Märkerja v posodah (Töpfen), dočim je njeni uporabi praktična izkušnja na prostranih zemljiščih, posebno na Vestfalskem, Vzhodnem Pruskem in v provincijah ob Vzhodnem morju, zlasti na tleh, ki niso preravnana s fosforovi kislini, zelo ugodna. V čem da leži to protislovje, se je od tedaj vedno bolj razjasnilo. Videli bomo pozneje, da imajo preizkusi v posodah a la Wagner le omejeno porabnost, ker so v njih marsikateri vegetativni pogoji drugačni, kakor na polju in zlasti pa so izidi prenapeljeni.“ Iz tega se vidi, da se to, kar navaja Wagner proti razklajeni kostni moki in kar trobijo tvornice za Tomasovo žlindro ter njih agentilahkomiselnim kmetovalcem na uho, takorekoč v nič poizgubi.

Gospod Gustav Pirc je pozabil na to, da živimo v Avstriji in da pridejo za nas v prvi vrsti sodbe o kostni moki avstrijskih kapacitet na polju kmetijske kemije v pošte.

Pokojni sekijski šef v o. kr. poljedelskem ministrstvu in nekdanji ravnatelj o. kr. kmetijsko-kemičnega preizkuševališča na Dunaju dr. Emerih Meissl pravi o razklejeni kostni moki z ozirom na gnojilne preizkuse, ki jih je napravil, sledeče: „Fosforova kislina v razklejeni kostni moki je tedaj povprečna, v kolikor pride množina pridelkov in pogostost boljših uspehov v pošte, prej ugodnejše, nikakor pa ne slabejše, in kar se tiče dobrote pridelkov, prav dobro učinkovala, kakor fosforova kislina v Tomasovi žlindri.“ (Zeitschrift für landw. Versuchswesen in Oesterreich, 1898, str. 55.)

Dvorni svetnik dr. W. Dafert, ravnatelj o. kr. kmetijsko-kemičnega preizkuševališča na Dunaju in pristav Reitmair sta se izrazila na podlagi napravljenih gnojilnih preizkusov sledeče: „Glede učinka fosforove kisline v razklejeni kostni moki se krijejo izidi pri ovsu, absolutno natanko pa z onimi preizkusi z ržjo in pšenico iz leta 1896. Kostna moka je tudi zdaj samo za spoznanje zaostala za Tomasovo žlindro. S pričujočimi poljskimi preizkusi je iz vegetativnih preizkusov (Pavel Wagner v Darmstadtu) izjavljana trditev, da je učinek fosforove kisline v kostni moki ničev, na novo in sijajno ovržena.

„Učinek fosforove kisline v razklejeni kostni moki je tudi pri preizkusih z jarim žitom dober. V tem je nov dokaz, da je za določitev učinka kake rastlinske hrane merodajen edinole poljski preizkus. Iz preizkusov v posodah (Töpfen) izvajamo mnenje, da je učinek fosforove kisline v kostnih mok ničev, je odločno nepravdo.“ (Zeitschrift für

„Kaj pa je dejal organist zaradi tistega knofa?“

„Dejal je, da je tisti, ki ga je dal, liberalce in da bo pogubljen.“

„To je oslarija,“ je zarenčal župnik.

„A se je torej lagal?“ je veselo vzkliknil Tone.

„Lagal je, lagal,“ je potrdil župnik. „Pa nekaj dobrega je le dosegel s tem. Vašo vest je vzbudil, Tone Kozica, zakaj tisti knof ste vi dali, pa nihče drugi.“

„Ah — gospod fajmošter —,“ to je bilo vse, kar je mogel zaječati Tone Kozica. Tako ga je bilo strah, da še tajiti ni več mogel.

Župnik je vstal in vzel iz omare zelen kovinast gumb ter ga položil pred Toneta na mizo in Tone je sramežljivo in skesan gledal ta gumb.

„Tone Kozica — vi ste najgriji skopuh, kar jih je v naši fari. Kdor še svetega očeta ogoljufa za zeksar, to je slab človek. Ta knof —“

Župnik je umolknil, kajti v sobo je vstopila kuharica Neža. Slišala je zadnjo besedo in pristopila k mizi.

„Tale knof je pa od vaših hlač,“ je vzkliknila Neža. „Da, gospod župnik, vaš je ta knof. Le pogledjte, da imate ravno take knofe. Eden se vam je moral odtrgati.“

Tone Kozica je poslušal Nežo kakor bi mu naznanila novo nebeško

razodetje. Obraz mu je žarel in najraje bi se zasmejal na ves glas, tako smešen se mu je zdel župnikov obraz. Župnik je zapazil to premembo. Poslal je hitro Nežo iz sobe in potem z jezno nagubanim čelom stopil pred Toneta Kozico.

„Kaj se režete? Vi ste nalašč dali za ofer moj knof, da bi mene osmešili?“

„Ne, gospod župnik! Nisem vedel, da je to vaš knof. Videl sem, da je to gosposki knof, saj kmetje takih nimamo, da pa je vaš, tega bi še v sanjah ne bil mislil.“

„Žakaj ne? In kje ste dobili ta knof?“

„Nikar naj ne zamerijo — gospod župnik — hihhihi — prosim, naj ne zamerijo — hihhihi —“

„Tone Kozica — vprašam vas, zadnjikat, kako ste prišli do mojega knofa.“

„Našel sem ga, Bog mi je priča, našel sem ga — na postelji pri naši Barbki.“

Župnik Guzamernik se je skoro sesedel, Tone Kozica pa je hitro vzel svoja dva goldinarja za mizo, češ, da ne bo reševal zamorskih duš, pa če bi bile po tri za groš in je zbežal iz župnišča s trdnim sklepom, da bo odslej pri ofrih vedno in dosledno dajal same knofe.

landw. Versuchswesen in Oesterreich, 1900, stran 602 in 609).

Do enakih zaključkov je prišel tudi dr. J. Stoklasa, profesor na češki tehniki v Pragi in drugi.

In kaj je trdilo preizkuševališče v Ljubljani glede razklete kostne moke? Ono je potrdilo na podlagi triletnih gnojilnih preizkusov edinole to, kar so trdili zgoraj imenovani avstrijski agrikulturni (kmetijski) kemiki že pred šestimi in osmimi leti. Zakaj ni g. Gustav Pirc c. kr. sekojskega šefa dr. E. Meissla in dvornega svetnika dr. W. Daferta, ker sta se izjavila za razklete kostno moko, že takrat poklical na odgovornost, jima očital „lahkomiselnost“ in predbacoval, da nastopata proti kranjski kmetijski družbi?

G. Gustav Pirc ni delal nikdar gnojilnih preizkusov z razkletej kostno moko in jih tudi nikdar ni dal napraviti. Bil je a priori, ne da bi imel stvarnih razlogov za to, proti razkletej kostni moki in vsled tega ne more biti poklican v to, da bi govoril in pisal o njeni gnojilni vrednosti.

Nase preizkuševališče je dobilo od tukajšnje tvornice delniške družbe za kemično industrijo (tovarnica za klij) v Ljubljani večjo množico razklete kostne moke v preizkusne namene zastonj. Vsa ta kostna moka se je oddala kmetovalcem (preizkušnikom) tudi zastonj, kar je bilo tudi objavljeno po domačem časopisu.

Mi prepuščamo sodbi normalno mislečih ljudi, če je v tem sploh iskati kake nepravilnosti.

Mi bomo še nadalje ostali z najboljšo vednostjo in vestjo pri trditvi, da je razkletej kostna moka za Kranjsko najcenejše fosforovo gnojilo in da je popolnoma enakovredna v gnojilnih učinkih s Tomasovo žlindro. Vsakdo, ki uporablja Tomasovo žlindro namesto razkletej kostne moke, zapravi čisto po nepotrebnem 182 K pri vagonu.

Tukajšnja tvornica za kemično industrijo izdeluje že dolgo vrsto let razkletej kostno moko s povprečno 30% fosforove kisline in jo izvaža po nizki ceni v Italijo, Nižjeavstrijsko, Češko in drugam. Mi pa dobivamo mnogo dražjo Tomasovo žlindro s 15% fosforove kisline preko Trsta iz Nemčije in Anglije. In to zovemo na Kranjskem „pospeševanje poljedelstva ter podpiranje domače industrije!“

Očitaje g. Gustava Pirca, da nastopa preizkuševališče proti „Kmetijski družbi“, odločno in z gnevom zavračamo. Očitaje v tem oziru more zadeti edinole g. Gustava Pirca, ki je „Kmetijsko družbo“ v omenjeni stvari slabo poučil.

Kmetijsko-kemično preizkuševališče je samostojen zavod, nad njim ima torej g. Gustav Pirc prav tako malo oblasti, kakor za primero čuvaj na ljubljanskem gradu nad mestno občino ljubljansko.

Gospod Gustav Pirc se v omenjenem članku trudi, da bi spravil razkletej kostno moko v medsebojno zvezo z živinskih redilnih praškov. In da se pomiri, mu povemo, da smo v resnici preizkuševali „živinske praške“, in sicer dobre in slabe, o čemur se lahko vsakdo prepriča iz tiskovnega poročila našega zavoda za leto 1903. Reklame pa za take praške nismo delali, pač pa smo dajali o njih svoje mnenje, za kar smo opravičeni. Nasprotno pa je g. Gustav Pirc delal za razpečevanje „slabih živinskih redilnih praškov“ največje propagando, ker jih je v inseratnem delu „Kmetovalca“ dolgo vrsto let kmetovalcem priporočal.

Nase izvajanje sklepamo s pripomnjo, da se naše preizkuševališče kot strokovno znanstveni zavod ne bo spuščalo z lajki v nadaljno polemiko, ker se spuščati ne more in ne sme.

Ljubljana, dne 4. dec. 1906.

Ravnateljstvo kmetijsko-kemičnega preizkuševališča za Kranjsko v Ljubljani:

Dr. E. Kramer.

Poziv na usmiljena srca!

(Zavod sv. Nikolaja v Trstu, zavetišče za brezposelne služkinje).

Ne moremo pobliže raziskovati vzrokov, radi katerih na tisoče slovenskih deklet zapuša svoj tihi dom in vrvi v velikomestno vrvenje. Večkrat jih sili v to v resnici le revščina. V skrbi za svoj obstanek in želeč svojim staršem pomagati, se ločujejo s težkim srcem od ljubega doma in gredo v nepoznani svet s strahom in upom. Z velikim trudom so si prihranile komaj toliko, da imajo za pot do nameravane mesta. Brez vsakih sredstev, brez izkušenosti, brez poznanja tujega jezika, nevede za velike komestne spačenosti, se plaho vedejo že v vlaku. Joj in gorje, če zapazi

tako zadrego kak razuzdanec. Nevarnost je tem večja za posameznice, če potujejo same brez spremstva. Večkrat je tako potovanje samo že potovanje v pogubo. Toda tudi, če so naše mladenke srečno dosele v mesto, kamor so bile namenjene, ni še končala za-nje nevarnost. Zloglasni brlogi so razprostrli svoje mreže na vse konce in kraje, da dobe novega svežega plena.

Bistremu očesu satanskih pomagalec in pomagalk ne izbegne nobeno neizkušeno dekle, ki izstradano in izmučeno od dolgega potovanja stopi omahotaje prikvrat na tla velikomestnih potaj navadno ob omamljajočem svitu električnih luči, z boječim pogledom in težkim srcem — nevede kam.

V zadnjem času so sicer hvala Bogu po postajah posebne varuhinje deklet, ki imajo na prsih na belorumenih trakovih pripete svetinje „Materi Božje dobrega sveta“. Toda številni teh je še premajhno in zato so na novo došle mladenke še vedno v velikih nevarnostih. Zvijajnost in predrznost pokvarjenega sveta napreduje dan za dnevom.

Nevarnost za slovenske mladenke je v Trstu tem večja, ker je Trst ne le svetovno, temveč tudi obmorsko mesto, kamor se steka najpodlejši živelj vseh vetrov.

Omenjene varuhinje spremljajo slovenske dekleta v „Zavod sv. Nikolaja“. Toda večkrat vedo slovenske mladenke že doma, da obstoji v Trstu ta „Zavod“ in zato gredo naravnost v to zavetišče, kakor da bi šle domov. Z materinsko ljubeznijo sprejema „Zavod“ v svoje naročje te neizkušene, da jih za časa, ko bivajo v tem varnem domovju potrpežljivo usposablja za novo življenje po službah, opozarja jih na dolžnosti, ki jih čakajo in na čednosti, katere morajo imeti, svareč jih pred nevarnostmi, ki jim bodo znale pretiti.

Res preimenoitno socijalno delo opravlja „Zavod“ v korist novodošlih deklet, toda ravno tako važno je to zavetišče za one služkinje, ki izgube službo in morajo čakati, predno dobe novo.

V mesto dospela dekleta prinesejo seboj nedolžno in nepokvarjeno srce in pa še v živem spominu nauke, katere so jim zabičevale ob slovesu skrbne matere s solznim očesom. Ko so pa dekleta delj časa v mestu, vidijo, slišijo in izkusijo mnogo pohujšljivega, tako, da raste za-nje tudi nevarnost lastnega pohujšanja.

Če tedaj izgube službo in nimajo nikakega opravila in morda tudi ne sredstev, so naravnost v obupnem položaju. Za take je ravno „Zavod sv. Nikolaja“ močna obramba.

Mirno pronočišče, zdrava hrana, primerno delo, družinsko življenje, lepi nauki, lažja prilagoditev za novo službo, vse to daje brezposelni služkinji novo čednostno moč in veselje.

Kdor vse to čita, si gotovo misli, da zares neizogibno potreben je „Zavod sv. Nikolaja“ in vsakemu dekletu, ki pride v Trst, ali pa če v Trstu izgubi službo in si ne more precej dobiti druge, svetuje, da gre v to zavetišče. Vsak tak nasvet je res plemenit in dober, toda, zavedni rodoljubi in usmiljenec rodoljubkinje, še bolj potrebno je, da se ta „Zavod“ pomaga vzdrževati.

Sveta dolžnost vsakega je, da po svojih močeh podpira „Zavod“, ki nima nikakih glavnih, temveč še dolgeve in primanjkljaje. To ne izvira mora od napačnega gospodarstva, ker vsakomur je odprt dnevnik, ki kaže, da so dohodki daleč premajhni, stroški pa naravnost ogromni.

Koncem meseca novembra je bilo 339 K 44 st., koncem oktobra 368 K 23 st., koncem septembra pa celo 400 K 39 st. primanjkljaja, in ta primanjkljaj trpe navadno osebe, katere so za „Zavod“ itak že mnogo krivovali. „Zavod“ vzdržujejo le milodari. Zato se vsak še tako majhen dar hvaležno sprejme. Odkar obstoji zavod, je v njem našlo varnega zavetja 7665 slovenskih deklet.

„Zavod sv. Nikolaja“ nima namena vabiti dekleta iz dežele v mesto in jim preskrbovati služb, marveč skrbi le za dušni in telesni blagor onih deklet, ki so primorana iskati v mestu vsakdanjega kruha. Z združenimi močmi ohranimo si ta veljavni in prepotrebni „Zavod“ — in storili smo mnogo.

Trst, dne 6. decembra 1906, na praznik sv. Nikolaja.

Karla Ponikvar, predsednica. — **Roža Gregorin**, podpredsednica. — **Marija Žitnik**, voditeljica. — **Maša Grom**, blaginjičarica. — **Francišek Gustin**, duh. voditelj.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13 decembra.

— **Tragikomedija.** Kako malo premišljeno je postopal mladočeški klub glede volilne reforme, koliko se

je pri tem uganjalo najpredznejše hinavščine, to dokazujejo napadi, katere priobčujemo sedaj „Narodni Listy“ proti omenjenemu klubu, in posebno proti načelniku dr. Kramarju. Ta mož se sedaj naravnost biča v glasilo mladočeške stranke, in sicer do krvi. Kar je le mogoče, mu očita: da se je s svojim predlogom glede splošne in enake volilne pravice prenačil, da je prepovršno zastopal koristi češkega naroda in da je bila njegova dolžnost, proti vladni volilni reformi z obstrukcijo nastopiti. Končno se mu očita, da se sicer ne more imenovati izdajalec češkega naroda, pač pa, da se je v celi akciji jasno pokazalo, da je vsa nesreča izhajala iz absolutne nezmožnosti dr. Kramarja, stranko voditi v tako kritičnih časih. In „Narodni Listy“ dr. Kramarju ravno isto očitajo, kar mu je dr. Tavčar očital v seji zbranega državnega zbora. Kako se pač dnevi spreminjajo! Ravno kar so „Narodni Listy“ na vsak korak v nebesa kovali vladno volilno reformo in skoraj vsak teden so s kolom udrihali po dr. Tavčarju in Plantanu, ker sta glede te reforme od pričetka zastopala ravno tisto stališče, katero dandanes zastopajo „Narodni Listy“.

Pa sta je dobivala s kolom po glavi naša dva poslanca! Danes pa poje Gregrov list ravno tako pesem, katero je pel dr. Tavčar tako v volilnem odseku, kakor pri razpravi v zbornici! S kolom po glavi pa jih dobiva dr. Kramar in „Narodni Listy“ — za katerimi tiči poslanec Herold — sami zahtevajo z vso vehemenco, da naj se mladočeška stranka takoj otrese vodstva nesposobnega in na zgoraj servilnega dr. Kramarja! Prava tragikomedija! Mi sicer ne damo veliko na pisavo „Narodnih Listov“, odkar so postali glasilo dičnega našega Šusteršiča. Doživeli smo, da so pisali danes tako, jutri pa zopet drugače. Značilno pa je vseeno, da sedaj nastopajo proti Kramarju in proti vladni volilni reformi, katera oba je dosedaj g. Penizek ravno v „Narodnih Listih“ čez vse pretege hvalisal. Kaj pomenja to? To pomenja, da se je v pomenja to ukoreninilo najgloblje prepričanje, da prinaša Beckova volilna reforma samo Nemcem koristi, Slovanom pa škodo. To prepričanje se bode kmalo polastilo tudi slovenskega naroda — pa bo žalibog prepozno!

— **Na občni zbor „Slovenskega društva“ v Ljubljani**, ki bo danes ob osmih zvečer v restavraciji „Narodnega doma“, opozarjamo vnovič gg. društvenike in somišljenike narodne napredne stranke, naj se ga udeleže v čim največjem številu!

— **Pristno avstrijsko.** Cesto od Podrošta do Petrovega brda je gradilo železniško ministrstvo, da se je olajšala gradnja bohinjske železnice. Ta cesta se je napravila več ali manj na korist podjetnika Cecchonia. Da pa je mož še več zaslužil, prepustila se mu je gradnja ceste, tako da je Lah pri ti cesti sami kakih 160 000 K v žep vtaknil. Ministrstvo se je obrnilo tudi do deželnega zbora, da naj za cesto kaj prispeva, češ, da bode z njo ustanovljena stalna in potrebna zveza med obema kronovinama. Ob enem se je ministrstvo zavezalo, da bode svoj čas, ko se cesta pri železniški gradbi ne bode več rabila, to cesto v tako dobrem stanu deželi izročilo, da se bode takoj lahko rabila za deželno cesto. Glede na to obljubo je deželni zbor dovolil prispevka 60 000 kron. Kakor že omenjeno, je gradil cesto Cecchoni sam, in sicer prav po američansko. Na zunaj se je vse lepo videlo, na znotraj pa je bila nasuta prst mesto kamna. Dokler se je železnica gradila, se je tudi skrbelo, da cesta na zunaj ni izgubila svojega lepega lica. Ko je Cecchoni več potreboval ni, se je hotela cesta deželi odriniti. Ta jo je pa odklonila, češ, da jo mora ministrstvo v tak stan spraviti, v katerem se mora nahajati vsaka deželna cesta. To pa je zopet ministrstvo odklonilo. In sedaj se je izkazalo, kako je Cecchoni to cesto gradil! Že v enem letu so navidezne škarpe skupej padle, voda je vse izpodjedla in razdjala, tako da je sedaj c. kr. okrajno glavarstvo

v Kranju cesto železniškega ministrstva vsakemu prometu prepovedala. Posledice pa trpi ljudstvo, kakor vedno pri takih prilikah. Nova cesta od Podrošta do Petrovega brda se je gradila deloma na prejšnjih občinskih potih. Ta pota so sedaj izginila in ker je nova cesta zaprta, je najmanj 1200 prebivalcev soriške občine brez komunikacije. Kaj naj ti reveži sedaj počno? Tu je pač čas, da se slovenski državni poslanci z vso vmeno zanje potegnajo, da se prejkotprej odstrani v nebo kričeča malomarnost železniškega ministrstva!

— **Deželni odbor** odpošlje te dni posebno komisijo, ki naj pregleda blejsko graščino, katero ponuja gosp. Muhr deželi v nakup. Zahtevana kupnina znaša 1,200.000 K.

— **Kaj pa to?** Do konec tega leta se imajo znova sestaviti okrajni šolski sveti. Tudi deželni odbor ima do tedaj imenovati svoje zastopnike. Ali deželna vlada še ni ganila prsta, da bi to imenovanje provocirala. Je-li to lenoba, ali pa namen?

— **Štajerski deželni zbor** se snide dne 28. t. m. na tridnevno zasedanje.

— **Boj za Hrastnik.** Piše se nam: Vsako nasilje in zatiranje mora naravno roditi odpor in tako tudi v Hrastniku. Odkar so Nemci silneje navalili na našo postojanko, se je vzbudilo pri nas novo, živahnije življenje: krog tistih, ki se brigajo za značaj naše doline, se je dokaj pomnožil, povsod se dela z nekako mrzlim zanimanjem, vsakdo ima svoj delokrog, kjer se trudi kot mravlja, da pomore po svoji moči k napredku skupnih naših težej. Ljudi so začeli izpoznavati, da ni vseeno, če ostane Hrastnih slovenski, ali če ga dobe v roke pritepeni Nemci. Pa tudi ti ne drže rok križem, ampak delajo najprej s svojim rabeljskim poslom. Sedaj leži pred nami tiskana okrožnica, kjer tožijo, kake krivice (!) se gode Nemcem na Štajerskem in pozivljajo svoje germanse brate, naj prispevajo za ponemčevalnico v Hrastniku, „kjer pogreša blizu 200 otrok nemških (!) staršev poduka v krasnem nemškem materinem (!) jeziku.“ In zasuli so vso Avstrijo s temi listi, doposlali jih vsem mogotcem in tverdram. Tu jim je prav prišlo, da je v komiteju neki Ammer, ki je bil svoj čas uradnik delavskega konzumnega društva in ima torej naslove tverd, ki zalagajo konzum. Ta izrablja sedaj to in vpliva na nje, da priskočijo na pomoč pritepencem. Kakor pa sedaj slišimo, so sklenili delavci, odpovedati vsaki tvrdki vsa nadalnja naročila, ki bo z najmanjšim darilcem utrdila omajano stališče teh renegatov. To je možko, to je odgovor slovenskega delavca vreden! Svarimo torej, menimo, da ne prepozno, pred vabljenim besedami hrastniških nemškutarjev. Treba je le še, da pribijemo imena dotičnikov, ki so podpisani na okrožnici — ad peepetuum memoriam: 1. Wieltsehnig, ravnatelj glažute, 2. Ammer „uradnik“, 3. Wouk, trgovec, 4. Rückl (apnenice, starejši in mlajši), 5. Koschir, Maurer in Stadlbauer, glažarji. Slovenci, napišite si v traven spomin imena teh nadutežev! Na novega leta dan prirede tukajšnji rodoljubi božičnico slovenskim otrokom. Poseti nas ob ti priliki g. monsignor Tomo Zupan, prvomestnik „družbe Sv. Cirila in Metoda“. Baje se vrši isti dan pri g. Rošu v Hrastniku zborovanje podružnic družbe sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in Hrastnik. — Hrastniški in dolski diletantje „Bralnega društva na Dolu“ prirede dne 6. prosinca 1907. na Dolu veselico v prid družbi sv. Cirila in Metoda, da se tako zahvalimo družbi za otroški vrtec. Igral se bode „Brat Sokol“. Natančnejši spored prijavimo pravočasno. Narodnjaki, podpirajte nas pri trudapolnem delu!

— **Odlikovanje.** Načelnika tukajšnje postaje nadinspektorja gosp. Gutmanna je generalno ravnateljstvo izventurno v znak izrednih zaslug odlikovalo. Uradništvo in drugo osebo se mu je danes ob tej priliki poklonilo in mu častitalo v znak spoštovanja in hvaležnosti, ki ju uživa odlikovane.

— **Iz politične službe.** Absolvirani pravnik g. dr. Alojzij Gre-

gorin je pripuščten h konceptni praksi pri tukajšnjih političnih oblastvih.

— **Iz justične službe.** Pisarniški asistent g. Henrik Abram v Ljubljani je imenovan za pisarniškega predstojnika v Novem mestu.

— **Imenovanje v rudarski službi.** Rudarski komisar Vinko Strgar v Celju je imenovan za nadkomisarja.

— **Učiteljske vesti na Štajerskem.** V pokoj je šel nadučitelj pri Sv. Vidu pri Grobelnem Matija Šumer. Stalna učiteljica je postala v Artičah pri Brežicah gđ. Marija Jurko.

— **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Nocoj se uprizori prvič na slovenskem odru Cankarjeva štiridejanskega komedija „Za narodov blagor“. Gornika igra g. Tabor-sky, Heleno ga. Tabor-ska, Grozda g. Dragutinovič, Grudna g. Verovšek, žurnalista Šuko g. Boleška, profesorja Kremžarja gosp. Danilo. V soboto se komedija ponovi. — Prva repriza „Prodane neveste“ bode v torek.

— **Javno predavanje.** „Splošno slovensko žensko društvo“ priredi v nedeljo 16. t. m. ob polu 8. uri zvečer v veliki dvorani „Mestnega doma“ javno predavanje. Predaval bo gosp. dr. Valter Šmid, kustos dež. muzeja „O naši najstarejši zgodovini“ ter bode ilustroval svoje predavanje s slikami in izkopinami iz dotične dobe.

— **Slovenski umetniki v tujini.** Koncertni mojster gospod Leon Funtek je dne 4. t. m. v filharmoničnem društvu v Helsingforsu igral Dvořákov violinski koncert. O tem piše časopis „Hufvudstadsbladet“: „V večeršnjem popularnem koncertu se je, kolikor se vemo spominjati, prvič proizvajal Dvořákov violinski koncert. Gospodu Leonu Funtku gre vse priznanje in odlikovanje, da si stavlja naloge, kakršne si je že prej s Sibelijevim in Brahmsovim koncertom, ki jih ni prištevati splošnemu, že dosti znanemu repertoarju violinskih virtuozov. To priča o resnosti in o strem-ljenju mladega umetnika. Igra gospoda Funtka je bila na višini njegove naloge. Nezmotno tehniško g. tovost tako leve roke kakor v tehniški loka in čistost je spajal z ritmično energijo ter se popolnoma zatopil v skladbo, tako da je docela uveljavil toploto in temperament, ki ju zahteva skladba. — Gospoda Funtka igra je večer dobila tem večjo mičnost, ker je igral na dragocene Guadagninijeve gosli, ki so lastnina tukajšnjega zasebnika. Lepota teh gosli se je pokazala še bolj v Čajkovskega „Elegijski serenadi“, ki jo je gospod Funtek kot dodatno točko izvajal z izborno finostjo in z odličnim niansiranjem. — Kakor gospod Funtek s svojo simpatično mirnostjo že po znanosti spominja V. Burmestra, tako ni imel nas orkester izza Burmestra še nikoli solista tako izrednih umetniških vrlin.“

— **Društvo slovenskih trgov. potnikov.** Pred kratkim se je sprožila ideja o ustanovitvi društva slov. trgovskih potnikov. Vsled tega so se sešli v soboto dne 8. t. m. nekateri v Ljubljani se nahajajoči tovariši potniki in Narodnem domu ter presojevali to izproženo idejo. Po daljšem ter temeljitem razgovorjanju so prišli do zaključka, da bi bilo tako društvo v korist slovenskih trgovskih potnikov zelo velike važnosti. Med vsestransko temeljito debato se je med drugim tudi uvaževal nasvet, naj pristopajo slovenski trgovski potniki dunajskim stanovskim društvom. Ta nasvet pa se je a priori zavrgel iz enostavnega vzroka, ker ni edina naloga le socialno si urediti svoje razmere, ampak tudi povzdigniti in gojiti narodno zavest tako med potniki samimi, kakor med trgovci sploh. Naš cilj bodi, vzbuditi trgovcu zavest skupnosti, to je, pripraviti ga od tega, da bode kupoval le od slovenskih, oziroma slovenskih potnikov. S tem se bode prisililo drugorodne tvrdke angažirati le slov. trgovske potnike; s tem pa se pripomore mnogim Slovincem do boljše kruha. Poleg tega bi bil namen društva gojiti stanovsko zavest in pospeševati stanovske interese, nadalje brezplačno posredovati službe, pravno zastopstvo in nasveti, izposlovanje prometnih in drugih ugodnosti, začasna podpora potrebnim članom ter njih vdovam in sirotam, brezplačna izdaja vsakoletne ročne knjižice ter posredovanje pri zavarovanju. Da nam bo lažje izvesti svoj program, bi kazalo privabiti v to društvo tudi druge jugoslovanske trgovske potnike, vsled česar so se tudi tozaedevni informativni koraki že storili. To bi bil v glavnih potezah naš program. Da pa ta program temeljito premislimo in da slišimo uvaževanja vredne nasvete tudi drugih cenjenih tovarišev ter se posvetujemo o nadaljnjih korakih, nujno prosimo, da se sigurno udele-

žite vsi interesovani tovariši sestanka v nedeljo, dne 16. t. m. ob deseti uri predpoldan v restavraciji „Narodnega doma“ v Ljubljani. Kolegijalni pozdrav!

Tovariši potniki!

— **Odbor za napravo oblike ubogim šolskim otrokom** mestnih ljudskih šol v Ljubljani se vsem p. n. odbornikom za podpore najtopleje zahvaljuje in vse najvrednejše vabi k razdelitvi obleke, čevljev in peciva, katero se bo vršilo v nedeljo, dne 16. decembra ob 11 uri dopoldne v telovadnici I. mestne deške šole v Komenskova ulici.

— **Zvišanje pokojninskih prejemkov za poštarije, poštne oficijante in mehaniške pomočnike pri poštinih zavodih** se dovoli od 1. januarja 1907 s samozavarovanjem vsled odločbe trgovinskega ministrstva.

— **Zadruga krojačev, krojačic, klobučarjev, rokavičarjev in krznarjev v Ljubljani** priredi v nedeljo, dne 16. decembra ob polu desetih dopoldne v vrtnem salonu hotela „Ilirija“ v Kolodvorskih ulicah izredni zadržni shod. Dnevni red: I. Poročilo načelnstva. II. Strokovna organizacija krojaških mojstrov in mojstric. III. Učna pogodba pri sprejemanju vajencev in vajenk. III. Raznoterosti.

— **Hrvatje in slovenska krajevna imena.** Splošno se mora priznati, da naši bratje Hrvatje kaj slabo ali nič ne poznajo slovenskih krajevnih imen. Na razpolago imajo najbrž samo nemška imenovanja slovenskih krajev, vsled česar beremo potem, da je kdo doma iz Steinbrücka, Radmannsdorfa, Oberlaibacha, Sagora, Krainburga itd. Pri nas gledamo, da se povsod uveljavljajo lepa slovenska krajevna imena, ne pa nemške spakdranke, zato pričakujemo tudi od Hrvatov z vso gotovostjo, da se ravnajo po našem pisanju. Na vsak način bo tudi bralcem hrvatskih novin bolj prijal Zidan most, Radovljica, Vrhnika, Zagorje, Kranj namesto zgoraj imenovanih spak.

— **Umrli** je v deželni bolnici po daljšem bolehanju g. Franc Januš, poduradnik pri sodišču.

— **Prememba posestev.** Tvrdka bratje Degenghi, Malusa in Co. je prodala hišo 5 in 7 v Dalmatinovih ulicah gospe Ani Deprato v Pulju za 250 000 K. — Ta tvrdka je kupila v Spodnji Šiški hišo Marijane Stenovec.

— **Umrli** je v sredo popoldne v Šiški gosp. Jakob Luštrek, sprevodnik južne železnice, doma iz Sore iz Starmanove hiše. Pogreb bo v petek ob polu 12. uri iz hiše žalosti v Šiški št. 22 in prepeljejo truplo v rojstvo vas v Soro. Pogreb v Sori bo ob 2. uri popoldne istega dne.

— **Prave katoliške moše** so izvolili pri zadnjih občinskih volitvah pri Sv. Joštu pri Vrhniki. Izvoljeni so vsi po župnikovi želji. Ti katoliški odborniki so pa izjavili, da svoje odborniške službe ne bodo zastopali opravljal. Zahtevajo, da se jim iz občinske blagajne izplača 50 vin za en štrukelj, največja glava pa zahteva še nekoliko večjega in dražjega. Kakor se vidi, so gospodje jako „napredni“, kar spričujejo tudi občinska pota, ki so v takem stanju, da ni mogoče priti od sosedu do sosedu.

— **Strážmojster Mak** je predstavljaj iz Medvoda v Vodice. Orožniško poveljništvo je s tem storilo potrebno izpremembo, da se razmere v medvodski občini že končno pomirijo.

— **V Kranjski čitalnici** bo prihodnje predavanje v nedeljo 16. t. m. zvečer ob polu devetih. Predaval bo nadučitelj g. Fr. Luznar o otroški osebnosti, nakar posebno opozarjamo starše.

— **Poškodovana planinska kočja.** Do zdaj žalibog še neznani storilci so poškodovali streho Kadilnikove kočje na Golici. Ni izključeno, da je to povzročil „furor teutonicus“ naših preljubelih sosedov onstran Karavank. Mi odločno svarimo pred rabo takega dvoreznega orožja in pozivljemo bližnje orožniške postaje, naj skušajo te lepove izslediti, da jih zadene zaslužena kazen.

— **Lovsko srečo ima šmarski kaplan.** O tej se nam piše: Kaplan je ustrelil, kakor sam pripoveduje, v tej lovski sezoni že nad 40 zajcev v revirju občinskega lova grosupeljskega in tudi mnogo druge divjačine, katere pa ne streljajo ali nimajo povsod. S takim lovskim plenom se pač nobeden ljubljanski lovec ne more ponašati. No, očka Košak tako skrbni in za blagor občine vneti župan, kaj pa pravite Vi k temu? Lansko leto je imela družba grosupeljskih lovcov ta del revirja od najemnika lova g. Galeta v najemu. Ker so pa grosupeljski liberalci, po mnenju gospoda Košaka preveč zajcev in lisic postrelili, je rekel in sklenil: nič več ne pustim lova tako izkoristiti in uničiti občinski lov in s tem ves zajčji rod. Tukaj liberalci ne bodo hodili na lov, dokler bom jaz župan; tudi pri lovu mora biti politika. Sklenil je torej pred dobo podaljšanja tega

občinskega lova z g. Galetom tajno pogodbo, po kateri se g. Gale zaveže, njemu oziroma njegovemu sinu oddati ta del revirja za gotovo svoto, samo pod tem pogojem podaljša se mu občinski lov. In res, zgodilo se je tako. Lov se je podaljšal popolnoma nepostavno, ne ozirajo se na škodo občinske blagajne, saj Košak je dosegel svoj cilj. Sedaj pa je g. Košak ves srečen, ker misli, kako hudo mora biti tem liberalcem pri srcu, kadar slišijo pozno v noč še lovski rog, ko se vrača ta njegova lovska družba veselo ginjena domov. Košakov sin pa kot podnajemnik tega lova ponuja in prodaja licence po 20 K in še kaj povrh, čeravno samo en čebelni panj. To novo katoliško lovsko društvo šteje sedaj že nad 20 članov, in na ta način bo napravil Košak dobro kupčijo. Kdor zna, ta pa zna. G. župan Košak, kot nekdanji sovražnik lova, pa se sedaj lahko prepriča o lovskih uspehih te družbe, saj lanska družba vsa ni toliko v celi sezoni divjačine postrelila, kakor sedaj en sam član tega katoliškega lovskega društva, šmarski kaplan. In na ta način se bo ta lepi revir občinskega lova Grosuplje popolnoma uničil, ljubljanski najemnik tega lova, pa čestitamo nad takimi kompanjoni!

— **Glas iz Črnomlja.** Piše se nam: Top je nabasan, sedaj bo pa pokalo. Da je Črnomelj slovensko mesto, ve vsakdo. Vendar je tudi pri nas, v metropoli Belokrajine, začelo postajati nemstvo nadležno. Tudi pri nas je nekaj praznih sloj, ki so začele javno kazati svoj ošabnost. Tem se imamo zahvaliti, da so novejši napisi pri c. kr. okrajnem glavarstvu samonemški. V naši trafiki ni izlepa dobiti družbenih slovenskih vžigalic; najbrž zato ne, ker ne dajo posebnega dobička. Čemu je treba na gosti nah tudi nemških napisov? Kočevarji naj bodo le ponižni, kajti vsi žive od zaslužka, ki jim ga dajo Slovenci. K nam prihaja tudi mladoletni „šulverajski“ učitelj agitiraj za nemstvo. Fant je enkrat srečno pete odnesel, drugič jih morda ne bo. Naj bo torej previden. Od c. kr. okrajnega glavarstva zahtevamo, da takoj poskrbi dvojezične napise, sicer se obrnemo drugam.

— **Prememba posestva.** Gos. Josip Pievčak, posestnik in mesar v Trbovljah, je kupil drugi del posestva gosp. Matije Dolničarja, posestnika v Smartnem ob Savi pri Ljubljani za 106 300 kron.

— **Visokošolska organizacija.** V nedeljo dne 16. t. m. se vrši v Narodnem domu v Mariboru sestanek dosedanjega „kluba podvabskih visokošolcev“. Na dnevnem redu je poročilo o dosedanjem klubovem delovanju ter ustanovitve podružnice, oziroma odseka akad. fer. društva „Prosveta“ za sodne okraje Sv. Lenart v Slov. Goricah, Maribor, Marnberg in Arvež. Z ozirom na važnost slednje točke, pozivljamo vse slovenske visokošolce iz omenjenih krajev, da se tega sestanka zanesljivo udeležijo. Vabimo in prosimo pa tudi vse rodoljube — nedijake, ki se zanimajo za naše delo in nas hočejo podpirati, pa posetijo naš sestanek.

— **Napad.** Delavca Matija Bedraka sta napadla pri Celju dva fanta in ga silno pretepla. Enega izmed napadalcev so že prijeli.

— **Samomor poneverjalca.** V Mariboru se je ustrelil 58letni Avgust Prelóg, tajnik gosliničarske zadruge in blagajnik užitinskega zakupa. Poneveril je v teku let tolike vsote, da je uvidel, da mu jih ne bo mogoče nikoli povrniti. Živel je baje vedno zmerno, le v svoj vinograd je založil mnogo denarja.

— **Avtomobil ubil kmeta.** Avtomobil, v katerem so se vozili ljubljanski okr. glavar, naddavkar Duller in sodnik Doxat, je zadel v voz kmeta Sagaja tako nesrečno, da je šlo oje Sagaju v glavo ter da je ponesrečeni kmet vsled tega umrl.

— **Pasji kontumac** se je proglasil sedaj tudi za laški okraj. Kje se je pojavila steklina, nam ni znano.

— **Konkurz.** Posestnica Ljudmila Wegschaidler v Ptuj je prišla v konkurz.

— **Zopet zmaga na Koroškem.** V Selcah nad Borovljami so Slovenci pri občinskih volitvah zmagali vseh treh razredih.

— **6000 analfabetov v Gorici.** „Soča“ piše, da je v Gorici med 25 000 prebivalci 6000 taktih, ki ne znajo ne brati ne pisati. Seveda so ti nevedneži večinoma Lah! To je žalostno poglavje o laški kulturi! Ali se nahaja še kje kako mesto v izobraženem svetu, kjer kar četrtina prebivalstva ne zna ne pisati ne brati?

— **Dvakrat v enem letu v cvetju** so cimbarje in češnje na posestvu Iv. Mozetiča na Rojsoh na Goriškem. Zdaj nosijo drugi sad.

— **Žrtve orožnih vaj.** V Dobrodo na Goriškem je umrl 24letni Andrej Ferletič, ki je 27. novem-

bra prišel od orožnih vaj, čez par dni zbolel in v osmih dneh ležal na paroh.

— **Mlad napadalec.** V Trstu je imel 17letni Franc Lasciano iz Tarenta ljubavno razmerje s 27letno Antonijo Simonetti. Ker starši dekletu tega razmerja niso dopustili in so svoji hčeri ravno prepovedovali občeševati s fantalinom, skočil je Lasciano s samokresom med nje in streljal na nje. K sreči ni nikogar zadel. Po tem napadu je fant zbežal.

— **Tatvina.** Hermine Brešan v Trstu je najbrž neka dekla ukradla štiri briljantne prstane, vredne 400 kron.

— **Zblaznel je** v Trstu Franc Dukovič iz Kastva in se hotel obesiti. Oddali so ga v blaznico.

— **Poskušen roparski umor** Pred porotniki v Ogulinu je bil Franc Rogelj iz Mirne na Dolenjskem obsojen na 15 let težke ječe, ker je, kakor znano, v noči od 16. na 17. oktobra roparsko napadel gostilničarja Grga Majnariča in ga hotel zadaviti. Rogelj je bil hud katoliški fant.

— **Na starost je postala bogata** 60letna beračica v Ružah na Hrvatskem. V mladosti je imela dva nezakonska otroka, ki sta kmalu odšla v svet, ne da bi ona vedela več zanju. Zdaj je iz Amerike došla vest, da je tam umrl sin, ki ji je testamentarično zapustil 60 000 K.

— **Smrt v tujini.** S plinom so se zastrupili v Kardunu pri Bolcanu trije delavci, med njimi sta bila Slovenca brata Zolgar, doma iz Spod. Štajerske.

— **„Slovensko omizje“** v Sarajevu priredi v soboto, 15. t. m. ob 8. uri v stranskih prostorih „Društvenega doma“ zabavni večer s predavanjem, petjem in šaljivim prizorom.

— **Dva samomora.** Danes ob 1. popoldni se je v svojem stanovanju v Trnovskih ulicah št. 3 obesil 33letni začasni sluga okrajnega glavarstva Jožef Okoren. Navedenec je prišel domov vinjen in ženi rekel, da mu naj da 10 K, češ, da je vse zapil in si vsled tega mora vzeti življenje. Med tem ko je šla žena klicat neko stranko, da bi ji ga pomagala spraviti v posteljo, se je pa v kuhinji nad štedilnikom obesil in ko je prišla žena s stranko nazaj, je bil Okoren že mrtev in ga ni bilo več mogoče spraviti k življenju. Zapustil je ženo in tri nepreskrbljene otroke. — Danes dopoldne pa so našli pod kozolcem na Cesti na Loko obešenega 23. januarja 1886 leta v Ljubljani rojenega in semkaj pristojnega posestnikovega sina iz Kolesjskih ulic št. 28 Petra Sviglja, za kojega se ne ve, iz kakšnega vzroka da si je vzel življenje. Oba so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

— **Prijet begun.** Mestna policija je danes ponoči na Dunjski cesti prijela prostaka c. in kr. 27. pešpolka Ruperta Sitza, ki je dne 1. t. m. pobegnil.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je pripeljalo iz Spodnje Avstrije 18 Macedoncev, iz Heba pa 14 Hrvatov.

— **Izgubljene in najdene reči.** Tovarniška delavca Helena Bitenčeva je izgubila zlat prstan, vreden 5 K 80 vin. — Nadalje je izgubljena črna boa, vredna 7 K, katero je našel pripravnik Rajko Stojc, in rjava denarnica z vsebino 18 K 60 vin. — Nadporočnik v pokoju g. Gvidon Stedry je našel zlat poročni prstan. — G. Aleksander Kustrin je našel 6 pratik in 6 tucatov gumbov. Dobe se pri njemu na Marije Terezije cesti št. 11, sob št. 109.

— **Cene narejenih oblek** so znizane v anleškem skladišču. Več v inseratu.

— **Ljubljanski sekstet** na lok koncertuje danes zvečer ob 9. uri v „Narodni kavarni“. Vstop prost.

— **„Ljubljanska društvena godba“** priredi danes zvečer v restavraciji pri „Belem konjičku“ (Trontelj), Wolfve ulice društveni koncert za člane. Začetek ob polu 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

— **Današnji list** ima prilogo trgovine s čajem Avg. Beniger v Ljubljani, Selenburgove ulice šte. 3.

* **Najnovejše novice.** Celo skladišče petroleja je eksplodiralo v Campini na Rumunskem. Uničenega je nad 500 vagonov petroleja. Škoda znaša več milijonov frankov.

— **Za 60letni vladarski jubilej** je izvolil dunajski občinski zastop posebnega komisijo 36 članov, ki naj pripravijo vse potrebno.

— **Svojega očeta** je umoril in oropal v Berlinu neki Wippert. — **Papežev zdravnik** namesto umrlega dr. Lapponija je postal profesor dr. Fave.

Književnost.

— **Ivan Cankar: Krpanova kobila.** Okraske in karikature avtor-

jevo narisal Hinko Smrekar. Založil Lav. Schwentner. V Ljubljani 1907. Strani 230. Cena broš. 4 K, vez. 5 K 50 v. Po pošti 30 v. več. Avtor je razdelil to knjigo. Prvi del je „Jubilej“ v katerem govori Cankar o fazah svojega pisateljevanja, drugi del vsega satirične spise, ki so zbrani pod skupnim naslovom „Krpanova kobila“; tretji del vsega novele, četrti del pa satirično povest. Poslednji dnevi Štefana Poljanca. Nekateri teh spisov so bili že natisnjeni v raznih listih.

Telefonski in urzvojavno poročila.

Dunaj 13. decembra. Vest, da je nemški poslanik grof Wedell protestiral proti vmešavanju poljskih delegatov v ruske notranje stvari, se uradno proglašja kot neosnovana.

Budimpešta 13. decembra. Avstrijska delegacija je danes nujnim potom sprejela proračunski provizorij in potem takoj začela razpravo o proračunu ministrstva zunanjih del.

Budimpešta 13. decembra. Med delegati kroži govorica, da hoče vlada potom posebnega za kona podaljšati legislativno dobo dunajskega drž zboru za dva meseca, da bi na ta način dobila čas za rešitev volilne reforme.

Budimpešta 13. decembra. Iz Bosne je prišla deputacija 120 odličnih Mohamedancev intervenirajoč glede uredbe bosanskih razmer. En član te deputacije je izjavil, da je to zadnji poskus, ki ga store bosanski Mehamedanci, da dosežejo uredbo bosanskih razmer. Či se tudi ta poskus ponesreči, kakor vsi dosedanj, potem se Mehamedanci ali obrnejo na velesile, ki so podpisale berlinsko pogodbo ali pa se izselijo v Turčijo.

Rim 13. decembra. Na hišah, kjer imajo svobodomiselna društva sedeže, vihro zastave v znak veselja, da se je francoski narod osvobodil duhovskega tiranstva. Vse svobodomiselnice stranke so čestitale francoski vladi na njenem postopanju, s katerim se zagotovi zmaga demokratizmu. Za nedeljo se pripravila tu velika ljudska demonstracija, ki naj izrazi Franciji simpatije na njenem boju proti duhovskemu tiranstvu.

Pariz 13. decembra. Pri iztiranem papeževem zastopniku monsignoru Montagniniju je policija konfiscirala nad 2000 dokumentov. Iz teh izhaja jasno in nedvomno, da so skoro vsi francoski škofje nujno in ikreno želeli, naj papež sprejme velikodušno ponudbo, da se uredi bogoslužje po zborovalnem zakonu iz l. 1881. in da so se škofje le z bridkostjo in žalostjo vdali papeževemu ukazu, da se ne smejo ravnati po tem zakonu.

Pariz 13. decembra. Vsi škofje so na vladni ukaz zapustili škofijske palače in se naselili v zasebnih stanovanjih. V Nancyju so stare ženske nekoliko demonstrirale, sicer se je to preganje škofov iz njih palač izvršilo čisto mirno.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 11. decembra: Neža Lokardi, gostija, 66 let, Velike čolnarske ulice 10, kap. — Josip Nagode, sprevodnik v pok., 59 let, Dunajska cesta 25, se je obesil. — Ottilija Antosiewicz, brzojavnega instalaterja hči, 5 let, Hilšerjeve ulice 12, Meninspit. — Antonija Babnik, posestnica, 62 let, Trnovske ulice 18, kap. — Draga Wider, učiteljeva hči, 7 in pol let, Nove ulice 7, opšice.

Dne 12. decembra: Robert Wotruba, stotnikov sin, 8 mes., Elizabetna cesta 4, Encephalitis.

Meteorološko poročilo.

V Mena nad morjem 00-9 Srednji arčni tlak 786.0 mm		Srednja večerajna temperatura 3-9, normalo: 1-3		Padavina v mm 6.0	
Novemb.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Veterevi	Nebo
12.	9. zv.	733.5	-2.6	sl. jvzh.	oblačno
13.	7. zv.	730.3	0.2	sr. svzh.	snež oblačno
	8. pop.	730.7	1.6	sl. jug.	

Zahvala.

Vsem, ki so izrazili sožalje in nas tolažili ob boleznih in smrti iskreno ljubljenega, dobrega očeta, oziroma sina, strica in svaka, gosпода 4450

Frana Oreška

zasebnika

kakor tudi za časteče mnogobrojno spremstvo pokojnika k večnemu počitku, izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem in drugim udeležnikom najiskrenejšo zahvalo. Osobito pa se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnih vencev.

Ljubljana, 12. decembra 1906.

Franja in Ivana Orešek.

Išče se

poštna odpraviteljica

za štiri mesece. Nastop 1. januarja. Plača po dogovoru. 4440 1

Ponudbe naj se pošljejo na „M. H. št. 117“ poste restante, Ljubljana.

Potovalci

zavarovalne stroke se iščejo za mesečno plačo in provizijo. Reflektira se samo na dobre in preizkušene moči.

Ponudbe pod „Potovalci“ na upravnishvo „Slov. Naroda“. 4446-1

Kupim vsako množino

mleka, masla

in 4454-1

svežega masla.

Ponudbe naj se pošljejo pod „Caseta postale št. 409“ Trst.

Mesnica

v dobrem prometnem kraju blizu tovarna na Gorenjskem se odda na račun. Najraje oženemu brez otrok.

Natanšunsti in kje, pove iz prijaznosti upravn. „Slov. Naroda“. 4326-9

Lepa namizna

jabolka

ima vedno v zalogi

J. Krašovic

trgovec 4449-1

v Žalcu na Štajerskem.

Razprodaje

nimam

ali prodajam narejene obleke za gospode in dame zaradi prošle sezije v 4448 1

polovično ceno.

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg 5.

Najvišja odlika na mednarodni razstavi v Milanu leta 1906 (avstr. juror.)

Za kašelj

hripavost in zaslezenje sopil

rabite II 4386 1

salmiakove pastilje

lekarnarja

Piccolija v Ljubljani.

Škatlica 20 vin., 11 škatlic 2 kroni. Naročila izvršuje točno in po povzetju lekarnar PICCOLI v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Ustanovljeno leta 1842.

ČRKOŠLIKARJA, SLIKARJA
NAPIŠOV IN GRBOV 1397

BRATA EBERL

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6.
 Igriške ulice št. 6.

Telefon št. 154.

Ura z verižico
 za samo K 2.—.

Zaradi nakupa velike množine ur razpošilja slezijska razpošiljalnica: prekrasno pozlačeno 36-urno prečiščijsko uro ankerico z lepo verižico za samo K 2.— kakor tudi 3letno garancije. — Po povzetju razpošilja

Prusko-slezijska razpošiljalnica

WINDISCH v Krakovu U/38
 N.B. Za nengajajoče denar nazaj. 4414

Zenitna ponudba.

31 leten nadučitelj išče znanja z deklico primerne izobrazbe, ki ima nekaj premoženja. Samo resne ponudbe, ako mogoče s sliko pod „D. S.“ poste restante Trst, glavna pošta. 4280

Kuharico

sreduje starosti, dobro v kuhanju izvež. samo ter z dobrimi izpričevali

sprejme takoj v službo

T. Tollazzi
 v Logatcu.

4436-2

Destilacija žganja

v zvezi z izdelovanjem nealkoholnih osvežilnih pijač se lahko izvršuje takoj z najboljšim uspehom. Za oblastveno dovoljenje za izdelovanje in prodajo se jameči in vam uredi prav na mestu izveden strokovnjak brezplačno temeljito manipulacijo. Primeren pouk v dosegu brze prodaje. Brezkonkurenčne vrste in reklame na razpolago. Resni ponudniki naj pišejo pod „Goldgrube 2500“ na anonimno ekspedicijsko: **Eduard Braun na Dunaju, I., Retenturmstrasse 9.**

4420-2

Naznanilo.

Če bi radi prodali zemljišče ali obrt vsake vrste

travnice, bišo, vilo, penzionat, graščino, mlin, pekarnico, hotel, gostilno, kmetiško domaćijo hitro in skrivaj ali če iščete **posojilo** na posetstvo, obrnite se zaupno na **sloviito strokovno in največje podjetje**

Intern. kupčijski kurir
 („Intern. Geschäfts-Courir“)

centrala na Dunaju
 glavno zastopstvo

Gradcu, Jakominißasse 12.

Zastopstva po vseh deželah Avstro-Ogrske in v sosednjih državah. Zastopnik je stalno tu in je **brezplačen** njegov obisk zaradi **ogledanja in domenitve.**

4248-8

Splošna zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kot nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na dolževje in smrt s manjšimi plačili.

Vsek dan ima po protoku potih let pravico do dividende.

Učenca

iz dobre hiše, zmožnega slovenskega in nemškega jezika, ki je zdrav in čvrst, **se sprejme takoj** v trgovini mešanega blaga **M. Koserjev naal** v Framu pri Mariboru, Štajersko. 4413-3

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3
 pod „Narodno kavarno“.

Od 9. decembra do 15. decembra 1906:

Pogorje

Veliki Praded.

Kolodvorska restavracija.

Jutri
 kakor tudi vsak nadaljni petek

morske ribe

in
ribja brodetja
 à la Italijana.

Znana dobra dolensjska vina, posebno izborna vino s Trške gore (vinograd pristoje novomeške), štajerska in avstrijska vina.

Na obilen obisk vabi z veleupoštovanjem

4284-3

Josip Schrey.

Posojila.

Zastopnik nekega dunajskega kreditnega zavoda, ki je začasno v Ljubljani, daje posojila v vsaki visokosti brez predstroškov po 6 1/2 letnih obrestih trgovcem, tovarnarjem in obrtnikom vsake vrste. Stroga molčečnost zjamčena.

Ponudbe pod „Mirni denar“ na anonimni biro, Ljubljana. 4442-1

! Svetovno čudo !

Zastopnik dobi vsako pristno švicarsko Roskopf patentno žepno uro s 3 letnim tvorniškim jamstvom in pa pozlačeno oklepno verižico, svinato moško kravato, fin nikl-jast pisalnik, prima angl. 5 delni nož-ik, prima cigaretno cevko z jantarem in paima popotno toaletno, kdor kupi od mene za 5 kron 100 dragoc-nih razglednic. Razpošilja po povz-tju ali denar tudi naprej, tudi znanke.

R. Wolf, eksportna trgovina Biellic št. 183 (avstr. Slezijska.)

Kdor vzame 2 zavitka, mu zastopnik priložim angl. britev ali 6 naf žepnih robcev. 4463

Velik božični semenj
 od 10. decembra dalje

po čudovito znižanih cenah pri trvdki

Ljubljana **J. GROBELNIK** Pred škofijo

Praktična darila
 kakor: namizni prti, stenske preproge, tepihi, zagrinjala, garniture, potovalne odeje, volnene in šivane (štepiane) odeje, angleški pledi in šerpe, belo blago vseh vrst.

Izvanredno ceno in pripo očljivo: **najnovejše damsko blago za krila iz volne, barhenta in flanele kakor tudi sukneno blago za moške obleke in površnike.**

➡ Odrezki v dobro porabljljivih množinah za slepo ceno. ➡

Prva kranjska mizarska zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

nasproti železniške postaje Vižmarje v lastni hiši

4252 6

mizarsko delavnico s strojnim obratom na parno silo.

Velika zaloga spalnih, jedilnih in salonskih oprav, vseh vrst in slogov od preprostih do najfinejših, po najnižjih cenah, brez konkurence. Izdeluje vsa pohištvena in stavbna dela, oprave za hotele, sanatorije in druge javne zgradbe.

Zaloga v Šent Vidu nad Ljubljano, prodajalna v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18 — v hiši Kmetske posojilnice.

Opomba: **G. Dragotin Puc** ni več zastopnik mizarske zadruge.

Ceniki na razpolago.

Proračuni in načrti brezplačno.

„SLAVIJA“

— — — — — vzajemno zavarovalna banka v Pragi. — — — — —

Rez. fond: 34,788.837-76 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 87,176.383-75 K.

Pe velikosti druge vzajemna zavarovalnica nase države z vsehosest slovensko-nemško upravo.

Va polnoma dajo:

Generalni zastop v Ljubljani, Ugar pisarne so v lastni hiši v Gosposkih ulicah štey. 12.

Zavaruje poslopja in premične preti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uklira najboljše aloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatke podpora v narodne in občinskoristne namene.

ANTON ŠARC

Izdelovanje perila za Božič

izredno nizke cene!

z električnim obratom

tvorniška zaloga belega blaga in vezanja

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta št. 8.

Sv. Petra nasipu štey. 7.

Likalnica

za perilo

Kolodvorske ulice 8.

Perilo za moške, perilo za ženske, platno, šifon, prti, prtiči, garniture za kavo, brisalke, nogavice, vezenje, velika izbira žepnih robcev.

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

4012 16 Številka telefona 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje **izborno**

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

Prodajalna

z opravo v Cerknici na Notranjskem se odda od 1. julija 1907 naprej za več let v najem. Zra en se odda tudi **koncesija za žganjetoč**. Hiša leži ob glavni cesti na lepem prostoru. Poleg prodajalne dam v najem tudi 2-3 magacina. Vpraša naj se pri Antonu de Schiava v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Dobrakuharica

je izšla **Minka Vašičeva** je izšla
v založništvu Lav. Schwentnerja v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obseja na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljane najokusnejših jedi domače in tuje kuhine, ima 8 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana. Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjakega stališča, literarna kritika za adrijskega lahko umevnega jezika, fina dana zaradi njene lepote, pri slovenskih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in končno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige.

4443 1

Lepi lokali

pripravi za vsako trgovino ali za posamezno dajo takoj v najem.

Odda se tudi

hlev za dva konja.

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

2845 16

Izvrstni cmoki.

NAVODILO:

Zmešaj med zamešeno testo za cmoke (iz 1/2 kg moke) 1/2 zavitka Treff praška za pečenje testo še enkrat krepko pregredi in deni cmoke takoj v vrelo vodo. Za testo k cmokom ne jemlji vročega ampak mrzlo ali mlačno mleko.

Prašek za pečenje Treff

dela cmoke velike, rahle in lahke prebavne. Prašek za pečenje Treff drja Crato & Co., na Dunaju III., je priznано najboljši in se dobiva povsod.

Gostilniška koncesija

se da takoj v zakup. Voračanja na Góssko zalogo piva v Sp. Šiški.

4445

V zalogi imam letos izvanredno lepe **skladne koledarje** s krasnim ozadjem. Koledarji so popolnoma brez napake. Firma in reklama vtisne se brezplačno. Cene na zahtevo. Velikanska izbira božičnih in novoletnih razglednic. **I. Bonač** v Ljubljani. 4317-6

Globoko znižane cene pri

Veliki tovarni LJUBLJANA

Resljeva cesta 3 Sv. Petra cesta 37.

Priporoča

svojo veliko in svežo zalogo konfekcije za gospode in dečke.

Velikanska izbira konfekcije za dame in deklice. Velika zaloga kožuhovine za gospode.

A. LUKIČ, poslov.

Kartoni

za razpošiljanje

klobas in sur. masla.

Najpripravnejša in najcenejša embalaža za 5 kg ovoje.

Cene in vzorci na razpolago.

Mastni papir za ovij. klobas.

Pergam. papir za ovijanje sur. masla.

4316-6 Vpraša naj se pri

Ivanu Bonaču

kartonažna tovarna

v Ljubljani.

Razglas.

Radi oddaje

mizarskih in ključavničarskih del za zgradbo mestne višje dekliske šole

vršila se bode dne 20. decembra t. l. ob devetih dopoldne

javna pismena ponudbena razprava

pri podpisnem mestnem magistratu v prostorih mestnega stavbnega urada, kjer so tudi proračuni, načrti, pogoji in drugi zadevni pripomočki ob navadnih uradnih urah vsakemu na vpogled razgrnjeni.

Ponudniki morajo svoje pismene ponudbe, opremljene s 5% vadijem do rečenega časa zapечатeno izročiti. Posamične cene navesti je v številkah in besedah.

Izrečno se opozarja, da se na ponudbe, ki ne bodo povsem ustrezale razpisnim pogojem, ali katere se bodo pogojno glasile, in končno na take, katere bi bile prekasno vložene, ne bode oziralo.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 4. decembra 1906.

Cankarjev jubilej.

V ponedeljek, dne 17. t. m. izide v L. SCHWENTNERJEVEM založništvu

nova knjiga IVANA CANKARJA:

„Krpanova kobila“.

Je to že deseta knjiga Cankarjeva, izšla v tem založništvu. Ta dogodek brez primere doslej v slovenskem knjigotrstvu, sta proslavila pisatelj in založnik kot jubilej. Cankar je zbral v tej knjigi svoje najboljše satirično-polemne spise, dodal nekaj novel in literarno povest „Poslednji dnevi Štefana Poljanca“ ter napisal znamenit predgovor, nekako svojo umetniško avtobiografijo. Založnik pa je oskrbel knjigi sijajno umetniško opremo, v kakršni pač še ni izšla nobena slovenska leposlovna knjiga. Potret Ivana Cankarja — karikatura — risbo na naslovnem listu in druge okraske je narisal znani karikaturist Hinko Smrekar.

Ta knjiga je brez dvoma fenomenalen pojav v slovenski književnosti.

Cena: broširano K 4.—, elegantno vezano K 5.50, po pošti 30 vin. več.

V L. Schwentnerjevi založbi je izšlo nastopnih devet Cankarjevih knjig: **VINJETA.** Vel. 8°. Str. 328. 1899. Cena broš. K 3.60, eleg. vezano K 4.60, po pošti 20 vin. več.

JAKOB RUDA. Drama. 8°. Str. 104. 1900. Broš. K 1.20, po pošti K 1.30.

ZA NARODOV BLAŽOR. Komedija. 8°. Str. 132. 1901. Broš. K 2.—, eleg. vez. K 3.—, po pošti 20 v. več.

KNJIGA ZA LAHKOMISELNE LJUDI. Vel. 8°. Str. 192. 1901. Broš. K 2.50, eleg. vez. K 3.50, po pošti 20 v. več.

KRALJ NA BETAJNOVI. Drama. 8°. Str. 88. 1902. Broš. K 2.—, po pošti K 2.10.

EROTIKA. Nova izdaja. 8°. Str. 104. 1902. Broš. K 2.—, eleg. vez. K 3.20, po pošti 10 vin. več.

HIŠA MARIJE POMOČNICE. 8°. Str. 160. 1904. Broš. K 2.—, eleg. vez. K 3.50, po pošti 20 vin. več.

GOSPA JUDIT. Vel. 8°. Str. 134. 1904. Broš. K 2.—, eleg. vez. K 3.20, po pošti 20 vin. več.

NINA. 8°. Str. 152. 1906. Broš. K 2.—, eleg. vez. K 3.50, po pošti 20 v. več.

Novost: Velik učinek: Briljantno zvonjenje angelov na božičnem drevescu

s 6 pozlačenimi angeli, 30 cm visoko. Nezlomljiv vrh za božično drevo. Garantira se za najboljše funkcioniranje.

Najlepši in najcenejši okras božičnega drevesca, ki naj bi ne manjkali v nobeni krščanski družini.

Gorki zrak, ki ga napravijo 3 goreče sveče, vrti gonilno kolesce, na katerem so pritrjene kroglice. Te ndarjajo na 3 zvončke, kar povzroča lepo doneče zvonjenje, ki mlado in staro prešinja z blaženim božičnim razpoloženjem.

Cena z zavitkom in navodilom za uporabo vred franko, če se denar naprej pošlje, za komad

3924-9

K 1.50

za 3 komade K 4.—

„ 6 komadov „ 7.50

„ 12 „ „ 13.50

„ 24 „ „ 26.50

Po poštne povzetju 20 vin. več.

Romur ne ugaja, dobi denar nazaj! Naročila naj se pravočasno pošiljajo na

HANS KONRADA

Prva tvornica ur v Mostu št. 2013 na Češkem.

Svoj 200[stani obsegajoč, s 3000 podobami okrašen glavni katalog pošljem vsakemu zastoj in poštne prosto.

Prva in največja zaloga čevljev na Kranjskem Fran Szantner

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4

dobavlja kakor znano

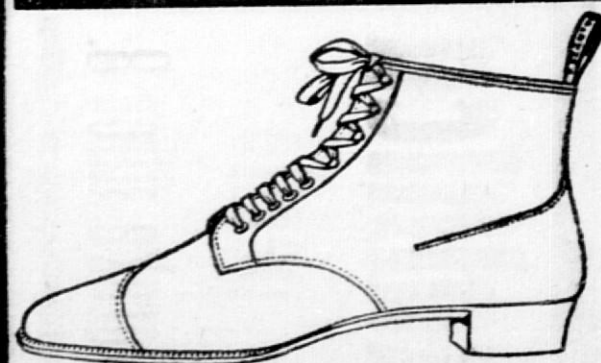
najboljše čevlje.

Zunanja naročila proti povzetju.

Pri naročilih zadostuje pred. štev.

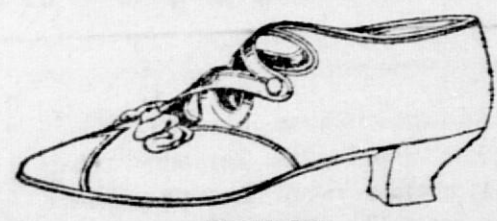
Neprilježni izdelki se zamenjajo.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

„Derby“.

Pred. št. 373. Box calf z močnimi podplati K 13.—

„Schick“

Pred. št. 690. Irhovina s šiv. podplati K 6.—

„ 423. Lakovina „ 15.50

„ 720. Lakovina „ 6.30

Pred. št. 1148. Chevrete s polkoutes podpet.

šiv. podpl. K 9.—. — Pred. št. 1149. Franc.

Chevreux, St. Louis XV. podpetki K 12.—

Pred. št. 553. Sabahid. „ „ K 10.50

„ 567. Ia Box calf. „ „ 16.—

„ 610. Lakovina „ „ 12.—